

Et mere demensvenligt Allerød

- En case, som illustrerer vigtigheden af samarbejde på tværs

Udarbejdet ifm. lanceringen af Danmarks nye nationale symbol til mennesker med demens

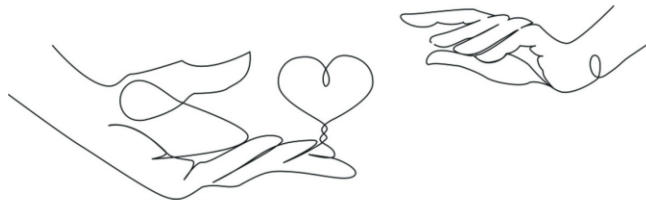
En del af indsatsen 'Bedre hjælp til mennesker med demens i det offentlige rum'
Folkebevægelsen for et Demensvenligt Danmark

August 2021

Introduktion

Et mere demensvenligt Allerød

Allerød arbejder på at **gøre en forskel for mennesker med demens**. Som led i deres arbejde mod et mere demensvenligt Allerød, deltog både Allerød Kommune og Byforum Allerød aktivt i demensugen 2021, hvor Danmarks nye nationale symbol til mennesker med demens blev lanceret. **Sammen arbejder de for at sprede ordet om det nye symbol, som er en håndsækning til mennesker med demens**. De brugte derfor deres lokale kommunikationskanaler til at supplere den nationale kampagne, der satte fokus på symbolet.

Demenssteamet i Allerød Kommune tager del i indsatsen, og arbejder på at distribuere demenskittet til borgere, som kan få glæde af det. I demensugen stillede de op med en bod i gågaden, hvor man kunne høre om indsatsen, og delte flyers ud ved stationen.

City manageren fra Byforum Allerød delte plakater ud til Allerøds butikker for at sprede budskabet om symbolet. På MitAllerøds sociale medier delte de også indhold og information om symbolet til borgerne i Allerød.

Kvickly, som ligger i Allerøds bymidte, informerede deres 200 medarbejdere om symbolet, og hvordan de kan hjælpe, hvis de ser en person bære det. I lanceringsugen satte de også plakater op ved butikkens indgange.

Demensvenligt Danmark er glade for at se, at Allerød har taget indsatsen til sig som et samarbejde mellem Allerød Kommune, Byforum Allerød og de enkelte butikker. Derfor benyttede vi også lejligheden til at undersøge hvad det betyder for borgere i Allerød, der lever med demens, at der sættes fokus på indsatsen og at kendskab til symbolet udbredes. Resultaterne, som præsenteres på de næste sider, bygger på interviews med mennesker med demens, Allerøds brede befolkning samt vores samarbejdspartnere fra Allerød Kommune, Byforum Allerød og Kvickly både før og efter lanceringen af symbolet*.

* Yderligere detaljer om undersøgelsens formål samt metode findes på side 9-11.

Hvad er vigtigt i jeres arbejde med symbolet?

”

Det handler jo mest af alt om, at vi alle trækker den samme vej. Der er noget selvforstærkende i at være **en del af en større kampagne**, som giver mening. Det er vældig fint og giver kvalitet til det. Også fordi butikkerne og vores city manager stiller op og hjælper til, og fordi det er et troværdigt symbol.

Lene, demenskonsulent i Allerød Kommune

Udbredelse af kendskab

Kampagnen om symbolet er nået bredt ud til Allerøds befolkning

46%

af de adspurgte svarer efter lanceringen, at de har set symbolet før. 51% svarer, at de ikke har set det før, mens 3% svarer 'ved ikke'.

Har du set dette symbol før? (Interviewer viser et print af symbolet). Antal besvarelser: 225.

74%

nævner, at symbolet handler om demens

24%

nævner, at symbolet er en håndsækning

Ved du, hvad symbolet forestiller? (Åbne besvarelser). Antal besvarelser: 104. Stillet til respondenter, der har set kampagnen efter lanceringen.

Resultaterne viser, at kommunikationsindsatsen i Allerød har ført til, at knap halvdelen af de adspurgte genkender symbolet. Majoriteten af de, som har set symbolet før, kan også huske at det er en håndsækning, eller at det har med demens at gøre. Det er derimod kun 3 ud af 10, der også har set de medfølgende handleregler. Selvom det er i Demensvenligt Danmarks hensigt at udbrede kendskabet til handlereglerne, er disse resultater forventelige, da kampagnens primære fokus var at sprede budskabet om selve symbolet. Handlereglerne er dog en vigtig del af vores fremtidige arbejde.

3 ud af 10

blandt de, som har set symbolet før, har ligeledes set handlereglerne. 67% svarer, at de ikke har set dem, mens 2% svarer 'ved ikke'.

84% Husker mindst én handleregel

66% Husker 'Vær tålmodig'

56% Husker 'Tal tydeligt'

56% Husker 'Tag kontakt'

(Til venstre) Har du set de handleregler, der hænger sammen med symbolet? Antal besvarelser: 104. Stillet til respondenter, der har set kampagnen efter lanceringen.
(Til højre) Kan du huske handlereglerne? Nævn meget gerne dem, du kan huske. Antal besvarelser: 32. Stillet til respondenter, der har set handlereglerne i kampagnen.

Indsigter

En mangfoldig kampagne

Efter lanceringen af symbolet er der

17%-point flere

blandt de adspurgte, som har set kampagnen, der mener at de ikke kan afkode om en person har demens.

Tror du, at du ville kunne afkode om personen havde demens? Antal besvarelser: Før lancering, 286; Efter lancering, 104. Der påvises en signifikant forskel mellem de to grupper besvarelser, Chi i anden-test, signifikansniveau $p < 0,05$.

88%

af de adspurgte mener dog, at symbolet kan hjælpe dem til at afkode, hvorvidt en person har brug for hjælp.

Tror du, at demenssymbolet ville hjælpe dig til at kunne afkode om personen havde demens? Antal besvarelser: 225. Stillet til alle respondenter efter lanceringen.

En af de faktorer, der er afgørende for hvorvidt man hjælper mennesker med demens i det offentlige rum, er om man kan afkode, at der er tale om en person med demens. Demens kan vise sig på mange måder, og kan derfor være meget svært at afkode. Resultaterne indikerer, at **kampagnematerialet er med til at gøre befolkningen i Allerød mere bevidste om, at demens er svært at afkode.**

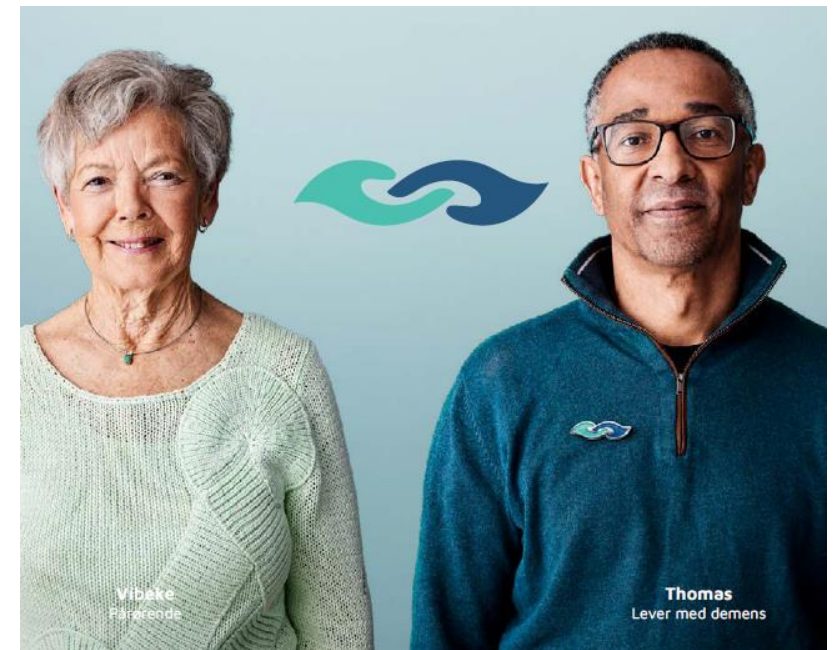
Selvom Demensvenligt Danmark arbejder for, at danskerne bedre kan afkode demens, er det et vigtigt skridt på vejen at selv samme målgruppe bliver bevidste om at sygdommen rammer bredt, fx ift. alder og de udfordringer, man møder.

Undersøgelsen peger dermed på, at et synligt symbol kan medvirke til, at den brede befolknings viden om demens - og på den lange bane evne til at afkode demens - forbedres.

”

Vi har fået **mere viden** om hvem, der har demens. Vi har også lært, at der er yngre personer, der har demens, og det overrasker. Det er jo ikke noget vi ellers – uden symbolet – kan observere.

Ole, direktør i Kvickly Allerød

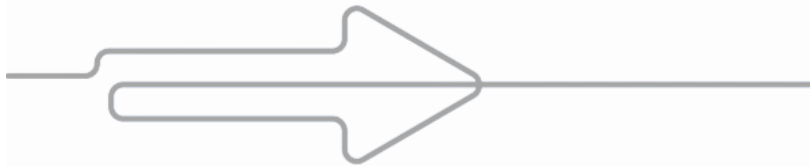
Vibeke
Påreende

Thomas
Lever med demens

Indsigter

Fra afkodning til handling

At række hånden ud for at hjælpe en fremmed person er en kompleks handling. På samme tid er et af kriterierne for, at indsatsen får den ønskede effekt for mennesker med demens, at den brede befolkning i højere grad giver en hjælpende hånd til personer, de ikke kender. I Allerød ser vi, at udbredelsen af kendskab til symbolet har en sammenhæng med befolkningens tro på, at de er i stand til at hjælpe mennesker med demens. Denne udvikling er specielt tydelig blandt personer, der ikke har en relation til demens. På samme tid mener majoriteten, at symbolet kan gøre det lettere at spørge om en person har brug for hjælp.

” Der har været noget **respons** på det (symbolet). Det må man sige, det er godt at opleve.

Pårørende til mand, der lever med demens

Et visuelt symbol gør det lettere at henvende sig til fremmede.

80%

af de adspurgte mener, at det ville være lettere for dem at henvende sig til en person, der har brug for hjælp, hvis vedkommende bærer symbolet.

Tror du, at det ville være lettere for dig at henvende dig til personen, hvis du kunne se at han/hun havde demenssymbolet synligt på tøjet? Antal besvarelser: 225. Stillet til alle respondenter efter lanceringen.

Viden om symbol samt handleregler øger troen på, at man er i stand til at hjælpe mennesker med demens.

Før lanceringen svarer 62% af de, som ingen relation til demens har, at de føler sig i stand til at hjælpe en person med demens. Efter lanceringen er denne andel 79% - en forskel på

17 procentpoint.

I hvor høj grad føler du dig i stand til at hjælpe mennesker med demens, hvis de har behov for det? Antal besvarelser: Respondenter uden relation til demens, inden lancering, 132, efter lancering, 95. Der påvises en signifikant forskel mellem de to gruppers besvarelser, Chi i anden-test, signifikansniveau $p < 0,05$.

Positive oplevelser ved brug

De umiddelbare reaktioner fra målgruppen er positive

” Det er jo til fordel for mig selv og andre. Der går jo ikke noget af mig ved at sige og vise, at jeg har en demenssygdom. Jeg havde jo nok aldrig gjort det på samme måde førhen, men nu har jeg altså bestemt mig for, at det skal være sådan.

Kvinde, lever med demens

” Fx på apoteket, jeg skulle selv prøve at klare det, selvom min hustru plejer at gøre det. Men nu kunne jeg selv. Jeg kunne mærke det på måden de hjalp, det var en god oplevelse.

Mand, lever med demens

De mennesker med demens, som har deltaget i undersøgelsen, har haft meget forskellige udgangspunkter, bl.a. ift. sygdomsforløb og boligsituation. Nedenfor forklares en række forhold, som trods deres forskelligheder karakteriserer respondenternes tanker om, holdninger til og oplevelser med symbolet.

De er åbne omkring deres sygdom, og har mod på at tage ansvar og selv sætte ord på for andre, hvad symbolet betyder.

Deres pårørende giver udtryk for, at symbolet også fører til, at de føler sig mere trygge, når deres nærtstående færdes i det offentlige rum.

De bliver i høj grad støttet af deres pårørende.

At bære symbolet øger deres selvstændighed, og hjælper til at finde mod til at kaste sig ud i gøremål, der kan være udfordrende.

De er glade for, at kittet indeholder flere forskellige genstande.

De udtrykker et ønske om, at servicepersonale sætter ord på, at de har set symbolet, fx ved en betalingssituation.

” Det kan være jeg skal bruge noget mere, hvis jeg skal handle større selv eller noget. Det (kittet) er en meget god ting at have jo, så kan jeg jo bruge det, hvis jeg får behov for det.

Mand, lever med demens

Baseret på fire interviews med mennesker med demens.

Hvordan har det været for dig at bruge symbolet?

”

Jeg tror også det **hjælper, at der er en åbenhed**, og at man forklarer om det. Folk spørger jo nogle gange, og så forklarer jeg. Det vidste de slet ikke noget om, men det var da en god ide. Venner, en nabo, og sådan andre forskellige, der ikke kendte symbolet.

Mand, lever med demens

Metode

Formål og baggrund

Danmarks nye, nationale symbol til mennesker med demens blev lanceret i uge 19, 2021. I den forbindelse ønskede vi at afdække, hvordan symbolet samt den understøttende kampagne blev modtaget. Derfor samarbejdede Demensvenligt Danmark med Allerød om at sætte fokus på lanceringen af symbolet. Sammen undersøgte vi hvordan borgere med demens tog imod symbolet og hvordan lanceringen påvirkede demensvenligheden i lokalområdet.

I Allerød er der ikke kun blevet arrangeret aktiviteter i løbet af demensugen. De er trådt ind i sagen politisk og er interesserede i at arbejde med indsatsen på flere niveauer.

Undersøgelsens formål dækker over flere delmål:

1

At undersøge hvordan et samarbejde med flere centrale aktører i samme lokalområde bedst muligt initieres, samt understøtter de delmål, der ligger bag indsatsen omkring symbolet til mennesker med demens. Herunder at generere indsigter om hvilken værdi det har at arbejde med indsatsen i fællesskab, med henblik på at viderebringe disse indsigter til andre samarbejder.

2

At komme tæt på mennesker med demens under lanceringen, for at blive klogere på deres umiddelbare reaktion på symbolet samt deres intentioner om at anvende det. Undersøgelsen genererer cases om mennesker, der bruger eller ønsker at bruge symbolet, og fortælle kvalitative historier om deres oplevelser med symbolet.

3

At generere indsigter om hvordan kampagnen modtages i den brede befolkning. Hvilken betydning har kampagnen for befolkningens opmærksomhed omkring demens, evne til at afkode demens samt viden om, hvordan man kan hjælpe en person med demens?

Allerød udgør et eksempel på hvilken effekt det kan have, at man på kommunalt niveau og i samarbejde med den lokale handelsstandsforening sætter fokus på demensvenlighed.

Metode

Dataindsamling

Undersøgelsens data er indsamlet i uge 18-23, 2021. Det er baseret på en dataindsamlingsstrategi, der skaber grundlag for at se på reaktioner, erfaringer samt holdninger fra flere relevante målgrupper: Mennesker med demens og pårørende, kommunalt fagpersonale, repræsentanter fra handelsstandsforeningen samt enkelte butikker og ligeledes den brede befolkning. Derfor dækker undersøgelsen også over flere indsamlingsmetoder:

1

Interviews med Allerøds borgere

Der er udført 512 stop- and go interviews med borgere i Allerød, som repræsenterer den brede befolkning. Disse er udført med kunder i Kvickly gennem to faser. Den første fase fandt sted torsdag-lørdag i uge 18, mens den anden fandt sted torsdag-lørdag i uge 20. Læs om fordelinger og usikkerheder i data fra stop- and go interviewene på næste side.

2

Interviews med samarbejdspartnere

Der er indsamlet indsigter gennem løbende dialog og interviews med følgende samarbejdspartnere:

- Lene, demenskonsulent i Allerød Kommune
- Susanne, city manager i ByForum Allerød
- Ole, direktør i Kvickly Allerød

3

Interviews med mennesker med demens

Data fra mennesker med demens samt deres pårørende er indsamlet gennem kvalitative interviews og observation. Der er udført fire interviews med mennesker med demens. I to af disse interviews deltog en pårørende også.

Respondenterne var rekrutteret i samarbejde med Allerød Kommune. De deltog i et fysisk arrangeret møde i Allerød, som bestod i et indledende interview samt en efterfølgende handletur i Kvickly, hvor de bar symbolet. Naturligvis kun, hvis de havde lyst til at anvende det. Under interviewet fik de udleveret demenskittet, og de udvalgte den/de genstande med symbolet, som passede til deres personlige behov. Under handleturen fulgte interviewerens respondenterne rundt i butikken for at observere, og derefter afsluttedes det med enkelte opfølgende spørgsmål. Cirka 2 uger efter deltog respondenterne også i telefoniske interviews for at følge op på deres oplevelser med og tanker om symbolet.

Interviewene med mennesker med demens er ikke repræsentative, og skal derfor tolkes som individuelle frem for generelle oplevelser og historier. Derudover må det bemærkes, at respondenterne fik udleveret kittet i forbindelse med interviewet, og ikke har kendt til det i længere tid. Derfor omhandler indsigterne i høj grad deres umiddelbare tanker og holdninger.

Metode

Baggrundsoplysninger

I nedenstående tabeller beskrives baggrundsoplysningerne for respondenterne, som deltog i stop- and go interviews. Besvarelserne kan ikke regnes som repræsentative for alle borgere i Allerød Kommune, men tæller flere kvinder samt ældre respondenter. Fordelingerne på køn og alder falder dog således, at besvarelserne i fase 1 og 2 er sammenlignelige. Der er en usikkerhed på +/- 5,8 procentpoint i fase 1, og +/- 6,5 procentpoint i fase 2 (beregnet med 95% konfidensinterval). Derfor bør resultaterne tolkes med varsomhed, og i højere grad regnes som indikationer frem for præcise repræsentationer.

Undersøgelsen er baseret på
512 besvarelser
i alt, herunder 286 i fase 1, samt 225 i fase 2.

Respondenternes køn og alder	Fase 1 n = 286	Fase 2 n = 225	Total n = 511
Kvinder, 18-35 år	8%	6%	7%
Kvinder, 36-55 år	20%	23%	22%
Kvinder, 56-90 år	36%	31%	34%
Mænd, 18-35 år	7%	6%	7%
Mænd, 36-55 år	11%	16%	13%
Mænd, 56-90 år	15%	19%	17%
Andet, 56-90 år	1%	0%	1%

Respondenternes relation til demens*	Fase 1 n = 286	Fase 2 n = 225	Total n = 511
Tæt pårørende (nulevende eller afdød)	29%	31%	30%
Bekendt (nulevende eller afdød)	17%	24%	20%
Berøring med demens i arbejdet (nuværende eller tidligere)	11%	13%	12%
Berøring med demens i frivilligt arbejde (nuværende eller tidligere)	2%	0%	2%
Berøring med demens gennem uddannelse (nuværende eller tidligere)	2%	3%	3%
Ingen berøring med demens	46%	42%	44%
Ønsker ikke at oplyse	1%	0%	1%

Anm.: Baggrundsoplysninger for respondenter i stop- and go interviews. Køn, alder samt relation til demens. Antal besvarelser: Fase 1, før lancering, n = 286; Fase 2, efter lancering, n = 225.
Kilde: Folkebevægelsen for et Demensvenligt Danmark, 2021.

* Bemærk at procentsatserne summerer til mere end 100 pct., da samtlige kategorier under relation (undtaget personer uden berøring med demens) overlapper.